

Przenoszenie ciepła

Lista nr 3

PODSTAWOWE PRAWA I WZORY

- 1) Równanie przewodzenia ciepła dla płaskiej nieograniczonej płyty z wewnętrznymi źródłami ciepła

$$\frac{d^2 t}{dx^2} + \frac{\dot{q}_v}{\lambda} = 0 \quad (1)$$

gdzie:

$\dot{q}_v$ gęstość strumienia ciepła wewnętrznych źródeł ciepła, W/m³

t temperatura, °C

λ współczynnik przewodzenia ciepła płyty, W/(m K)

x współrzędna wzdłuż grubości płyty, m

- 2) Rozwiązanie ogólne równania (1) dla $\dot{q}_v = idem$, $\lambda = idem$

$$t(x) = -\frac{\dot{q}_v}{2\lambda} x^2 + C_1 x + C_2 \quad (2)$$

- 3) Rozwiązanie szczególne (1) dla warunków brzegowych I rodzaju (dane t_{w1} i t_{w2})

$$t(x) = -\frac{\dot{q}_v}{2\lambda} x^2 + \left(\frac{t_{w2} - t_{w1}}{\delta} + \frac{\dot{q}_v \delta}{2\lambda} \right) x + t_{w1} \quad (3)$$

gdzie:

δ grubość płyty, m

- 4) Równanie przewodzenia ciepła dla walca o promieniu R z wewnętrznymi źródłami ciepła

$$\frac{d^2 t}{dr^2} + \frac{1}{r} \frac{dt}{dr} + \frac{\dot{q}_v}{\lambda} = 0 \quad (4)$$

gdzie:

r współrzędna wzdłuż promienia walca, m

- 5) Rozwiązanie ogólne (4) dla walca niedrażonego (np. drut)

$$t(r) = C - \frac{\dot{q}_v r^2}{4\lambda} \quad (5)$$

- 6) Rozwiązanie (5) dla warunku brzegowego: dla $r = R \Rightarrow t(r) = t_w$

$$t(r) = t_w + \frac{\dot{q}_v R^2}{4\lambda} \left[1 - \left(\frac{r}{R} \right)^2 \right] \quad (6)$$

- 7) Rozwiązanie ogólne (4) dla walca drażonego (np. rura)

$$t(r) = -\frac{\dot{q}_v r^2}{4\lambda} + C_1 \ln r + C_2 \quad (7)$$

- 8) Dla warunku brzegowego III rodzaju dla ściany płaskiej (dany współczynnik wnikania ciepła α i temperatura płynu t_{ot}) temperatura t_w wynika z bilansu

$$A\delta\dot{q}_v = \alpha A(t_w - t_{ot}) \quad (7)$$

i wynosi

$$t_w = t_{ot} + \frac{\dot{q}_v \delta}{\alpha} \quad (8)$$

- 9) Dla warunku brzegowego III rodzaju dla rury (dany współczynnik wnikania ciepła α i temperatura płynu t_{ot}) temperatura t_w wynika z bilansu

$$\pi R^2 \dot{q}_v = 2\pi R \alpha (t_w - t_{ot}) \quad (7)$$

i wynosi

$$t_w = t_{ot} + \frac{\dot{q}_v R}{2\alpha} \quad (8)$$

ZADANIA

1. (1,5 punktu) W płycie o grubości $\delta = 4$ mm wykonanej z materiału o współczynniku przewodzenia ciepła $\lambda = 30$ W/(m K) działają równomiernie rozmieszczone źródła ciepła o wydajności $q_v = 6 \cdot 10^7$ W/m³. Temperatury powierzchni płyty wynoszą $T_{w1} = 403$ K, $T_{w2} = 411$ K. Określić położenie i wartość maksymalnej temperatury T_{max} płyty, a także gęstość strumienia ciepła q_1 , q_2 na powierzchniach płyty. **Odp: $x_0 = 0,003$ m, $T_{max} = 412$ K, $q_1 = 1,8 \cdot 10^5$ W/m², $q_2 = 6 \cdot 10^4$ W/m².**

2. (1,5 punktu) Wewnątrz jednorodnej płyty o grubości 10 mm następuje równomierne wydzielanie ciepła z wydajnością $q_v = 10^3$ kW/m³. Wykreślić rozkład temperatury w przekroju poprzecznym płyty oraz wyznaczyć punkt, w którym temperatura płyty osiągnie wartość maksymalną oraz jej wartość, jeżeli temperatura jednej z powierzchni płyty jest równa 30° C, a drugiej 40° C. Przyjąć współczynnik przewodzenia ciepła materiału płyty $\lambda = 2$ W/(m K).

3. (2 punkty) Element paliwowy reaktora jądrowego ma kształt płaskiej płyty o grubości $\delta = 20$ mm, dla której współczynnik przewodzenia ciepła wynosi $\lambda = 18$ W/(m K). Wyznaczyć maksymalną temperaturę paliwa T_{max} , jeżeli gęstość mocy cieplnej $q_v = 90$ MW/m³ oraz: a) temperatury zewnętrznych powierzchni elementu mają wartość $T_{w1} = 1773$ K, $T_{w2} = 2273$ K, b) ciepło od elementu paliwowego odbiera przepływający z obu stron gaz o średniej temperaturze $T_2 = 873$ K przy współczynniku przejmowania ciepła $\alpha = 800$ W/(m² K). **Odp: a) $T_{max} = 2335,2$ K, w odległości $x_0 = 15$ mm od powierzchni o niższej temperaturze, b) $T_{max} = 2248$ K (w osi płyty).**

4. (1,5 punktu) Element paliwowy reaktora jądrowego ma kształt płaskiej płyty o grubości $\delta = 10$ mm. Współczynnik przewodzenia ciepła materiału płyty wynosi $\lambda = 15$ W/(m K). Wyznaczyć maksymalną temperaturę płyty, gdy temperatury powierzchni wynoszą odpowiednio $T_{w1} = 1800$ °C i $T_{w2} = 2500$ °C, a gęstość mocy cieplnej $q_v = 10^9$ W/m³.

5. (2 punkty) Grzałka elektryczna wykonana z drutu CrNi o średnicy $d = 2$ mm i długości $L = 15$ m jest omywana strumieniem powietrza o temperaturze $T_0 = 293$ K. Określić gęstość liniową q_L strumienia ciepła odbieranego od grzałki, a także temperaturę w osi drutu T_{max} i na jego powierzchni T_{w0} , jeżeli natężenie prądu przepływającego przez grzałkę wynosi $I = 20$ A.

Opór właściwy CrNi $\rho = 1,1 \cdot 10^{-6} \Omega\text{m}$, współczynnik przejmowania ciepła $\alpha = 45,5 \text{ W}/(\text{m}^2 \text{ K})$, współczynnik przewodzenia ciepła $15 \text{ W}/(\text{m K})$. **Odp: $q_L = 140 \text{ W}/\text{m}$, $T_{\text{max}} = 783,65 \text{ K}$.**

6. (2,5 punktu) Długi cylinder o średnicach $d_w/d_z = 200/400 \text{ mm}$ jest chłodzony w taki sposób, że temperatura wewnętrznej ścianki cylindra jest równa $T_{w1} = 303 \text{ K}$, a ścianki zewnętrznej $T_{w2} = 323 \text{ K}$. Wyznaczyć rozkład temperatury oraz położenie i wartość maksymalnej temperatury w ściance zakładając, że gęstość mocy cieplnej wewnętrznych źródeł ciepła wynosi $q_v = 4 \cdot 10^5 \text{ W}/\text{m}^3$, a współczynnik przewodzenia ciepła materiału cylindra $\lambda = 50 \text{ W}/(\text{m K})$. **Odp: $r_x = 0,17 \text{ m}$, $T_{\text{max}} = 326,4 \text{ K}$.**

7. (2,5 punktu) Stalowa rura ($\lambda = 21 \text{ W}/(\text{m K})$) o średnicach $d_w/d_z = 9,8/10 \text{ mm}$ i długości $L = 200 \text{ mm}$ została włączona do sieci elektrycznej. Obliczyć spadek temperatury ΔT na ściankach rury oraz natężenie prądu I przy założeniu, że cały strumień ciepła $Q = 10 \text{ kW}$ jest odprowadzony tylko przez powierzchnię zewnętrzną rurki. Opór właściwy stali $\rho = 0,85 \cdot 10^{-6} \Omega\text{m}$.

Odp: $\Delta T = 3,8 \text{ K}$, $I = 427,7 \text{ A}$.

8. (2,5 punktu) Stalowa rura o wymiarach $d_w/d_z = 7/8 \text{ mm}$ ogrzewana jest prądem elektrycznym poprzez bezpośrednie włączenie jej do sieci. Całe wydzielone ciepło w ścianie rurki jest przewodzone przez wewnętrzną powierzchnię. Obliczyć objętościową wydajność źródeł ciepła i spadek temperatury w ścianie rury, jeżeli płynie przez nią prąd $I = 300 \text{ A}$, $\rho = 0,8 \Omega \text{ mm}^2/\text{m}$, $\lambda = 20 \text{ W}/(\text{m K})$.